

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare, 180, bir.405
tel.: +373 (022) 212 - 817

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (022) 212 - 817

Nr. 04/1447 din 07.12. 2017

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Analizând proiectul Legii cu privire la stimularea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, în temeiul art.12 alin. (1) lit.c) din Legea nr. 121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității și pct. 21 lit. (b) din Legea nr. 298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, menționează următoarele:

1. Consiliul reține că dispozițiile art. 2 alin. (4), art. 14 alin. (4) lit. e), art. 15 alin. (2) conțin prevederi care interzic în mod expres discriminarea în raporturile privind ocuparea forței de muncă:

- art. 2 alin. (4) - la aplicarea prevederilor prezentei legi se interzice orice discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere, origine socială sau orice alt criteriu.
- art. 14 alin. (4) lit. e) - agenția privată de ocupare a forței de muncă în desfășurarea activității sale are obligația:
 - e) să nu supună discriminării persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă pe care le deservește, indiferent de rasă, culoarea pielii, sex, religie, convingeri politice, origine națională, origine socială, vârstă sau orice alt motiv.
- 15 alin. (2) - ofertele și anunțurile privind locurile de muncă nu includ elemente discriminatorii bazate pe criterii de naționalitate, origine etnică, sex, vârstă, apartenență politică sau origine socială.

Consiliul examinând normele sus menționate, a constatat la articolul 15 alin. (2) o neconcordanță în lista de criterii menționate, precum și caracterul exhaustiv al acesteia.

Consiliul ține să menționeze că art. 1 alin.(1) și art. 7 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 interzice discriminarea în toate sferele vieții, inclusiv în câmpul muncii, pe baza criteriilor de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar. Totodată art. 8 alin. (1) Codul muncii interzice discriminarea în sfera muncii pe criterii de sex, vârstă, rasă, culoare a pielii, etnie, religie, opțiune politică,

origine socială, domiciliu, dizabilitate, infectare cu HIV/SIDA, apartenență sau activitate sindicală, precum și pe alte criterii nelegate de calitățile profesionale. De asemenea o listă deschisă de criterii este prevăzută de art. 2 al Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, care stipulează că Statele părți se angajează să garanteze că drepturile enunțate în el vor fi exercitate fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau orice altă împrejurare.

Reieșind din cele expuse, **Consiliul recomandă concordarea prevederilor art. 2 alin. (4), art. 14 alin. (4) lit. e) și art. 15 alin. (2) și stabilirea unei liste deschise de criterii în conformitate cu art. 1 alin.(1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012.**

2. Conform art. 4 alin. (3) din proiectul de lege, la nivel național și teritorial, situațiile și evoluțiile de pe piața muncii vor fi monitorizate cu ajutorul unui sistem de indicatori statistici. Analizând lista indicatorilor statistici, Consiliul a constatat că aceasta nu conține nici un indicator privind munca și încadrarea în muncă a persoanelor cu dizabilități. În acest sens, Consiliul ține să menționeze că prin Hotărârea Guvernului nr. 1033 din 8 septembrie 2016, a fost aprobat Setul de indicatori pentru monitorizarea implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, care stabilește o listă de indicatori privind integrarea pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități. **Consiliul recomandă includerea în sistemul de indicatori statistici indicați în art. 4 alin. (3) din proiect a următorilor indicatori prevăzuți de Hotărârea Guvernului nr. 1033 din 8 septembrie 2016:**

- numărul persoanelor cu dizabilități (femei și bărbați) care au beneficiat de servicii de ocupare în câmpul muncii;
- numărul persoanelor cu dizabilități (femei și bărbați) care au beneficiat de programe de formare și orientare profesională pentru încadrarea în câmpul muncii;
- numărul persoanelor cu dizabilități (femei și bărbați) angajate în câmpul muncii;
- ponderea persoanelor cu dizabilități ocupate în total populație ocupată;
- ponderea persoanelor cu dizabilități angajate în câmpul muncii în total persoane cu dizabilități;
- gradul de satisfacție a persoanelor cu dizabilități privind procesul de angajare în câmpul muncii;
- numărul angajatorilor care au beneficiat de subvenții pentru încadrarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități.

3. Examinând prevederile art. 24 alin. (3) din proiectul de lege, Consiliul observă că este prezentată o listă neexhaustivă a categoriilor de șomeri care necesită suport suplimentar pe piața muncii. Conform lit.) alin. (3) art. 24 din proiectul de lege beneficiari ai suportului suplimentar pe piața muncii pot fi și alte categorii supuse riscului de excludere socială stabilite prin lege sau de Guvern. Dat fiind faptul că art. 2 alin. (1) al proiectului Legii cu privire la stimularea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, supusă avizării, prevede că aceasta reglementează politica de stimulare a ocupării forței de muncă și reprezintă documentul cadru în acest domeniu, Consiliul vine cu propunerea de **a stabili în mod expres toate categoriile de șomeri beneficiari ai suportului suplimentar pe piața muncii.** Mai mult decât atât în conformitate cu art.5 alin. (1) lit. b) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor

autorități ale administrației publice centrale și locale, actul normativ nu poate să depășească limitele instituite de actul legislativ superior.

Legea privind actele legislative nr. 780 din 27.12.2001 indică atât în preambul, cât și în art. 20, în calitate de corolar în procesul de elaborare a actelor legislative necesitatea asigurării compatibilității acestora cu legislația comunitară prin procedura de armonizare. Drept urmare, Consiliul vine cu recomandarea de a completa lista șomerilor care necesită suport suplimentar pe piața muncii cu categoriile prevăzute de REGULAMENTUL (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat. Astfel, conform Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 sunt acordate ajutoare pentru recrutarea și încadrarea în muncă a lucrătorilor defavorizați și lucrătorilor cu dizabilități. În conformitate cu art. 2 din regulamentul menționat la categoria „lucrător defavorizat” se atribuie orice persoană care:

- (a) nu a avut un loc de muncă stabil remunerat în ultimele 6 luni; sau
- (b) are vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani; sau
- (c) nu a absolvit o formă de învățământ liceal sau nu deține o calificare profesională (Clasificarea Internațională Standard a Educației 3) sau se află în primii doi ani de la absolvirea unui ciclu de învățământ cu frecvență și nu a avut încă niciun loc de muncă stabil remunerat; sau
- (d) are vârsta de peste 50 de ani; sau
- (e) trăiește singur, având în întreținerea sa una sau mai multe persoane; sau
- (f) lucrează într-un sector sau profesie într-un stat membru în care dezechilibrul repartizării posturilor între bărbați și femei este cel puțin cu 25 % mai mare decât media națională a dezechilibrului repartizării posturilor între bărbați și femei în toate sectoarele economice în statul membru respectiv și aparține sexului subreprezentat; sau
- (g) este membru al unei minorități etnice dintr-un stat membru și are nevoie să își dezvolte competențele lingvistice, formarea profesională sau experiența în muncă pentru a-și spori șansele de a obține un loc de muncă stabil.

Consiliul ține să menționeze că includerea categoriilor menționate mai sus în alin. (3) art. 21 din proiectul de lege ar contribui la asigurarea compatibilității acestora cu legislația comunitară și la asigurarea consecvenței în procesul legislativ. Astfel, va fi evitată reglementarea contradictorie a aceleiași materii prin două acte, unul legislativ și altul normativ, care depășește limitele instituite în actul cu forță juridică superioară, precum se constată în prezent examinând proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire subvenționarea creării locurilor de muncă, elaborat de către Ministerul Finanțelor. Conform pct.2 al acestui Regulament subiect al subvenției poate fi orice persoană fizică, cetățean al Republicii Moldova, care face parte din următoarele categorii:

- bărbați care au o vârstă cuprinsă între 18 și 25 de ani,
- bărbați care au vârsta peste 45 de ani;
- femei de toate vârstele.

Ca urmare a celor expuse, **Consiliul recomandă punerea în concordanță a proiectului Legii cu privire la stimularea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj cu proiectul Regulamentului cu privire la**

subvenționarea creării locurilor de muncă, dat fiind faptul că ambele acte instituie măsuri pentru subvenționarea locurilor de muncă.

4. Consiliul reține prevederea art. 24 alin. (3) lit. h) unde este prevăzută o categorie de șomeri care necesită suport suplimentar pe piața muncii și anume, persoanele care se luptă cu consumul de substanțe, după reabilitarea socială și psihologică. Consiliul a observat că, sintagma "*consumul de substanțe*" este una ambiguă și lasă loc de interpretări. În textul menționat, nu se precizează tipul substanțelor consumate și nici impactul acestora asupra sănătății persoanei care le utilizează, or nu toate substanțele consumate afectează în mod negativ sănătatea și capacitatea de muncă a persoanei, cum ar fi medicamentele destinate tratării anumitor boli. **Consiliul recomandă revizuirea acestei sintagme și stipularea exactă a caracterului substanțelor consummate.**

5. Consiliul reține prevederea art. 36 alin. (2) din proiectul de lege, unde se stipulează că, angajatorul care angajează pe o durată nedeterminată șomeri din categoriile celor menționate la art. 24 alin. (3) lit. e) - j), direcționați de agenția teritorială, primește subvenții lunare în sumă egală cu 30% din mărimea salariului mediu pe economie pentru anul precedent, pe un termen de 6 luni, pentru fiecare șomer angajat. Subvenția se acordă în scopul compensării parțiale a salariului șomerului angajat. Consiliul observă că, deși art. 24 alin. (3) are în vedere o listă de șomeri care necesită suport suplimentar pe piața muncii, subvenția lunară acordată în condițiile art. 36 alin. (2) se referă doar la unele categorii de șomeri, excluși fiind tinerii în vârstă cuprinsă între 16-24 ani, persoanele care nu dețin o profesie/meserie, șomerii de lungă durată. Consiliul consideră că o astfel de abordare este contrară standardelor privind nediscriminarea, ori, atunci când grupurile de persoane aflate în aceeași situație sunt tratate în mod diferit, aceasta duce la încălcarea principiului nediscriminării. **Consiliul nu a găsit o justificare obiectivă și rezonabilă a menținerii dispoziției art. 36 alin. (2) în forma actuală, recomandând modificarea ei, garantându-se acordarea subvenției angajatorilor care angajează pe o perioadă nedeterminată șomeri aflați în oricare dintre categoriile prevăzute la art. 24 alin. (3).**

6. Potrivit art. 43 alin. (4) lit. a) din proiectul de lege acordarea ajutorului de șomaj se face cu condiția ca la momentul stabilirii ajutorului de șomaj persoana să nu realizeze venituri. Consiliul consideră că, sintagma "*nu realizează venituri*" este una prea generală și lasă loc pentru interpretări. Pentru a evita o discriminare pe criteriu de avere sau domiciliu, **Consiliul recomandă includerea în proiect a noțiunii de venituri, specificându-se, dacă sunt atribuite la categoria venituri deținerea în proprietate a unui teren agricol sau a câtorva imobile.**

7. Consiliul reține prevederile art. 42 alin. (1) lit. c) care stipulează că, pentru facilitarea ocupării forței de muncă, Agenția Națională poate implementa programe de facilitare a integrării în câmpul muncii a migrantilor și minorităților naționale. La art. 45 alin. (3) se menționează că, lucrătorul migrant asigurat, în cazul încetării activității de muncă, beneficiază de ajutor de șomaj în condițiile acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale. Consiliul constată că, potrivit art. 2 alin. (3) din proiect, dispozițiile legii nu se aplică lucrătorilor imigranți. Pentru a concorda prevederile art. 2 alin.(2) și (3), art. 42 alin. (1) lit. c) și art. 45 alin. (3), **Consiliul recomandă substituirea sintagmelor „migranților” și „lucrătorul migrant” din art. 42 și 45 cu sintagma „cetățenilor străini și apatrizilor, care sunt titulari ai dreptului de ședere permanent sau titulari ai dreptului de ședere provizoriu sosiți în migrație de familie”.**

8. Conform art.43 alin. (4) lit. b) ajutorul de șomaj se stabilește șomerilor care au lucrat și au un stagiu de cotizare în sistemul public de asigurări sociale de stat de cel puțin 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării. Consiliul observă că aceste prevederi dezavantajează tinerii, deoarece aceștia nu pot confirma un astfel de stagiu de cotizare. Luând în considerație prevederile art. 24 alin.(3) lit. c) unde se menționează că tinerii cu vârsta cuprinsă între 16-24 ani necesită suport suplimentar pe piața muncii și faptul că rata șomajului în rândurile tinerilor fiind circa de două ori mai mare decât în totalul populației economice active¹, **Consiliul recomandă includerea unei excepții privind confirmarea stagiului de cotizare în sistemul public de asigurări sociale de stat pentru tineri.**

Președinte

Ian FELDMAN

¹ Tinerii pe piața muncii din Republica Moldova: competențe și aspirații,
http://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/library/inclusive_growth/tinerii-pe-pia_a-muncii-din-republica-moldova-competene-i-aspir.html